

Beköszöntő

Perspektívát az ápolásnak!

*„Azokban az országokban, ahol az ápolást nem fejlesztik, a lakosság egészségi állapota nem tükrözi vissza az orvoslás fejlesztési szintjét.”
(WHO)*

Hazánkban az egészségügyi törvény az egészségügyi ellátás szerves részeként ismeri el a széles értelemben vett ápolást. Az egészségpolitika megvalósításának szerves része az ápolás, egyrészt, mint gyakorlati tudomány, másrészt, mint külön tudományág, amelynek része az ápolás menedzsmentje, az ápolás gyakorlatának oktatása és kutatása egyaránt.

Az ápolók hozzájárulnak a társadalom egészségének megőrzéséhez, a betegségek megelőzéséhez, a betegek ápolásához, gyógyításához, rehabilitációjához. Jelen vannak a fogantatástól az elmúlásig. Valóban jelen vannak az ápolók? Hiszen az elmúlt 10-15 évben mást sem lehetett hallani, csak azt, hogy nincs elég ápoló, vagy krízishelyzet van. Igen, azt tapasztaljuk, hogy napról-napra kevesebb ápolóval, egyre növekvő ápolási szükségletet kell kielégíteni szűkös források mellett.

Hazánkban, mint a világ bármely országában, az ápolók-, szülésznők alkotják az egészségügyi dolgozók legnépesebb csoportját, azzal a különbséggel, hogy minden fejlettebb ország figyelembe veszi a WHO ajánlását; „azokban az országokban, ahol az egészségügyi (vagy annak megfelelő) minisztérium ápolási főosztályán nem működik irányítást végző ápolásvezető, sürgős feladat az ápolásüggyel foglalkozó részleg felállítását” (1991).

Az elmúlt tizenöt évben minisztériumi szinten a magyar ápolás ügyének nem volt, és ma sincs képviselője. A rendszerváltást követően Dr. Surján László miniszter 1993. szeptember 15-én a Népjóléti Minisztérium önálló szervezeti egységként Ápolási Főosztályt hozott létre. Az ezt követő években soha nem látott fejlődés indult el a széles értelemben vett ápolásügy, a szakképzés és a minőségfejlesztés területén, azonban ez 2002-ben megtorpant, azóta az ápolás ügyének a döntés-előkészítésben nincs képviselője, pedig a WHO megállapítása szerint a „Befektetés az ápolásba, nem más, mint befektetés az egészségbe”.

Az ápolásügy jelenlegi helyzete csak az egészségpolitikába szervesen integrálva oldható meg. Nemzeti ápolásügyi stratégiára van szükség, amely biztonságos, szakmailag és jogilag betartható, és gazdaságilag fenntartható célkitűzéseket képes megvalósítani, egységes küldetéstudattal és filozófiával.

Tudomásul kell venni, hogy az egészségpolitikai célok elérése ápolók és szakdolgozók nélkül nem lehetséges. Hazánkban az egészségügyi ellátórendszer működése azon múlik, hogy van-e elegendő és megfelelő képzettségű, hivatása iránt elkötelezett ápoló, szakdolgozó. Ezért az ápolóhiány jelenlegi helyzete felhívja a döntéshozók figyelmét az azonnali beavatkozás szükségességére. A legfontosabb intézkedés az emberi erőforrás területén szükséges. Mindenekelőtt a meglévő ápolók, szakdolgozók megtartása, a jövedelmi viszonyok rendezése fontos. Az ápoló, szülésznő alapjövendelmét úgy kell meghatározni, hogy arányban legyen képesítésével, az ágazaton belüli felelősségvállalása mértékével, jártasságával, szakmai életútjával és a hasonló diplomák elismertségével. Figyelembe kell venni a megszakítás nélküli munkarendet, a három műszakos, rendszertelen beosztást, a rendkívüli munkavégzést, a fizikai és pszichés megterhelést. Ehhez járul a továbbképzési-, önképzési hajlandóság és az élethosszig tartó tanulás elismerése.

Új szemléletű szakmapolitikára van szükség az utánpótlás területén. A szakképzés területén is azonnali beavatkozás szükséges. Addig, míg nem képzünk ápolókat, nem lesz utánpótlás. Ösztöndíj-rendszer bevezetésével motiválni lehetne az érettségivel rendelkező fiatalokat az ápolói pálya irányába. Napjainkban indul az ENKK által szervezett Felzárkóztató Egészségügyi Ápolói Szakképzési Program. Öröndetes, hogy közel 700 40-45 éves kolléga leérettségizett azért, hogy belépessen a programba, és meg tudja felelni az új kihívásoknak, melyek szükségesek a betegek biztonságos ellátásához. A létszámbéli hiányon azonban a program nem segít. Az ápolói pályát vonzóvá kell tenni, mert csak így várható el a szakképzett egészségügyi dolgozók visszahódítása.

Fontos, hogy az ápolói pályán biztosított legyen a hivatásbeli előrehaladás, a tudás- a képesség fejlesztése és a kutatás alapú fejlődés. Kedvezőbbek legyenek az élet és munkakörülmények, elérhetőbb a szociális biztonság. Az átlátható, világos karrierút motiválhatja a pályaválasztókat a szociális ellátás és az egészségügy irányába, tehát olyan életpályamodell bevezetésére van szükség, amely által az egészségügyi pálya vonzó, kiszámítható, pozitív jövőképet mutató hivatássá válhat. A pályaválasztónak látnia kell, hogy a laikus személyből, három vagy négy év alatt hogyan fejlődik professzionális szakemberre. Mindehhez az intézeti menedzsment elkötelezettsége és a szervezeti kultúra fejlettségi szintje elengedhetetlen.

*Vártokné Fehér Rózsa
rovatvezető, Ápolásmenedzsment rovat*